

Valsts kase

Visaptveroša, sistēmiska un koordinēta risku vadības pieeja

Pārvaldnieks Kaspars Āboliņš

Rīgā

2021.gada septembrī

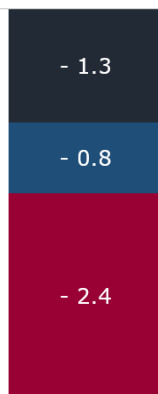
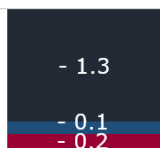
Valsts kase

Covid-19 uzliesmojums: vairāku risku vienlaicīga iestāšanās

Finansēšanas nepieciešamība 2020. gadā

prognoze gada sākumā

prognoze, sākoties COVID-19

- Valsts budžeta deficīts
- Aizdevumi un citas plūsmas
- Valsts parāda atmaksa

Finanšu tirgus svārstīguma (VIX) indekss

Riski

Likviditātes risks

Finanšu tirgus svārstīguma riski

Resursu pieejamības finanšu tirgos riski

Darbības nepārtrauktības riski

Informācijas drošības riski

Tehniskā nodrošinājuma riski

Informācijas sistēmu nepieejamības riski

Ar personāla vadību saistītie riski

Valsts kase

Risku vadība Covid-19 izraisītā ārkārtējā situācijā

Resursu piesaiste finanšu tirgos 2020. gadā

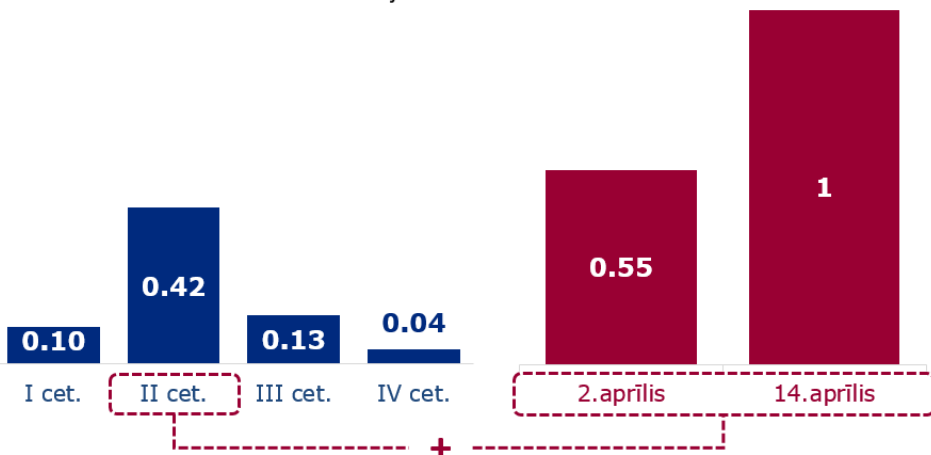
- ✓ operatīvi
- ✓ ar zemām (tuvu nullei) procentu likmēm
- ✓ neradot slogu valsts budžetam
- ✓ nepalielinot valsts parāda pārfinansēšanas risku

Noslēgtie līgumi ar starptautiskajām finanšu institūcijām 2020. gadā

- ✓ Ziemeļu Investīciju banka – 500 miljonu EUR
- ✓ Eiropas Komisija (EK SURE) – 192,7 miljoni EUR

Izsoles iekšējā tirgū

mljrd.EUR

Emisijas starptautiskajos tirgos

Risku vadības pasākumi

Nodrošināta **resursu rezerve** Valsts kases kontos

Spēkā esoši līgumi

ar sadarbības partneriem, emisijas vadošajām bankām, kredītreitinga aģentūrām

Dokumentācijas

gatavība eiroobligāciju tūlītējai emisijai

Darbības nepārtrauktības plāna izstrāde un **scenāriju izspēle**

Informācijas tehnoloģiju **infrastrukturā gatavība** drošam attālinātam darbam

Informācijas drošības risku novērtējums un testēšana

Stabili procesi

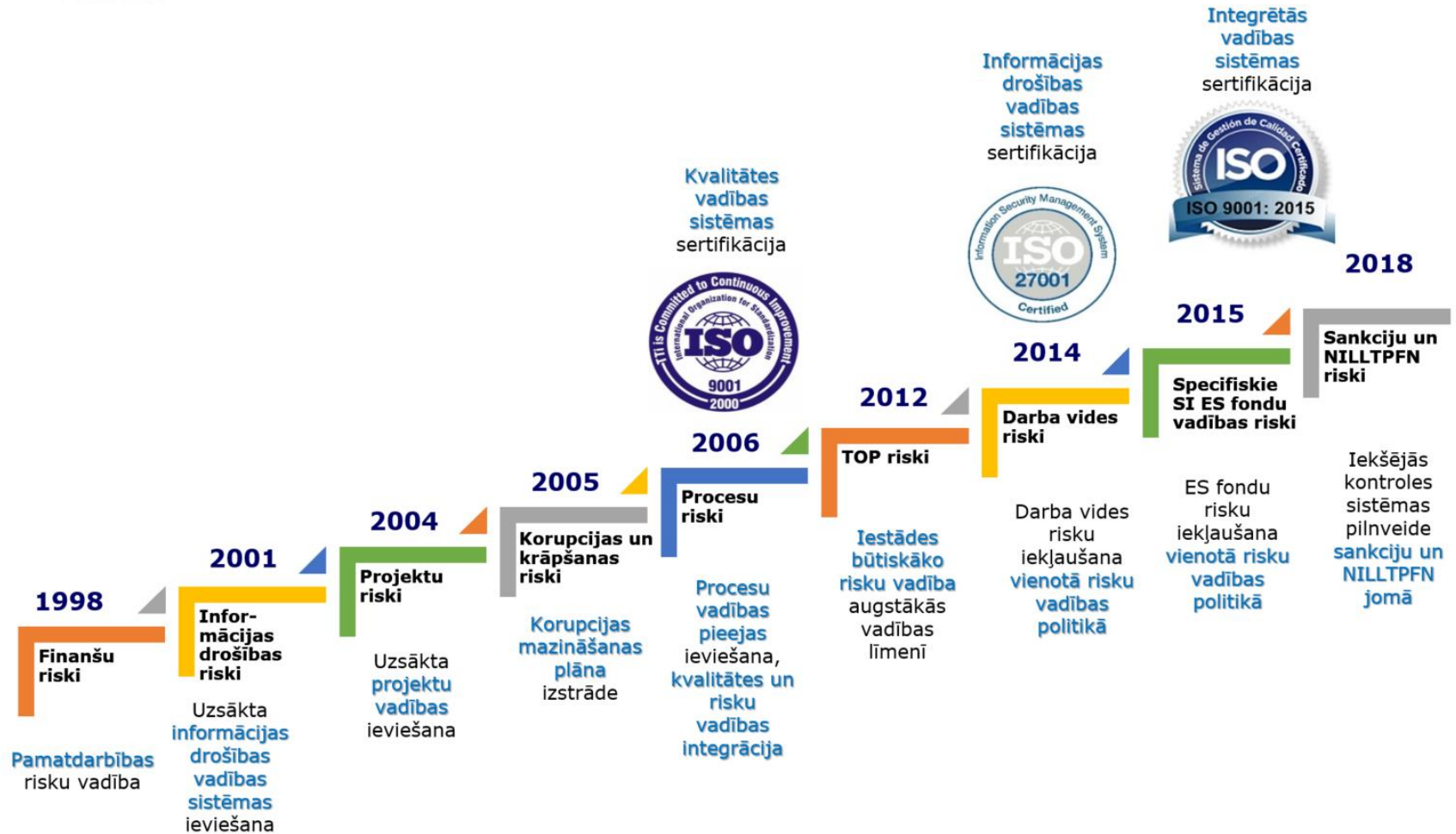
kvalitātes vadības sistēmas ietvaros

Kritisko funkciju un personāla apzināšana, darbinieku **apmācība**

Valsts kase

Valsts kases risku vadības attīstība

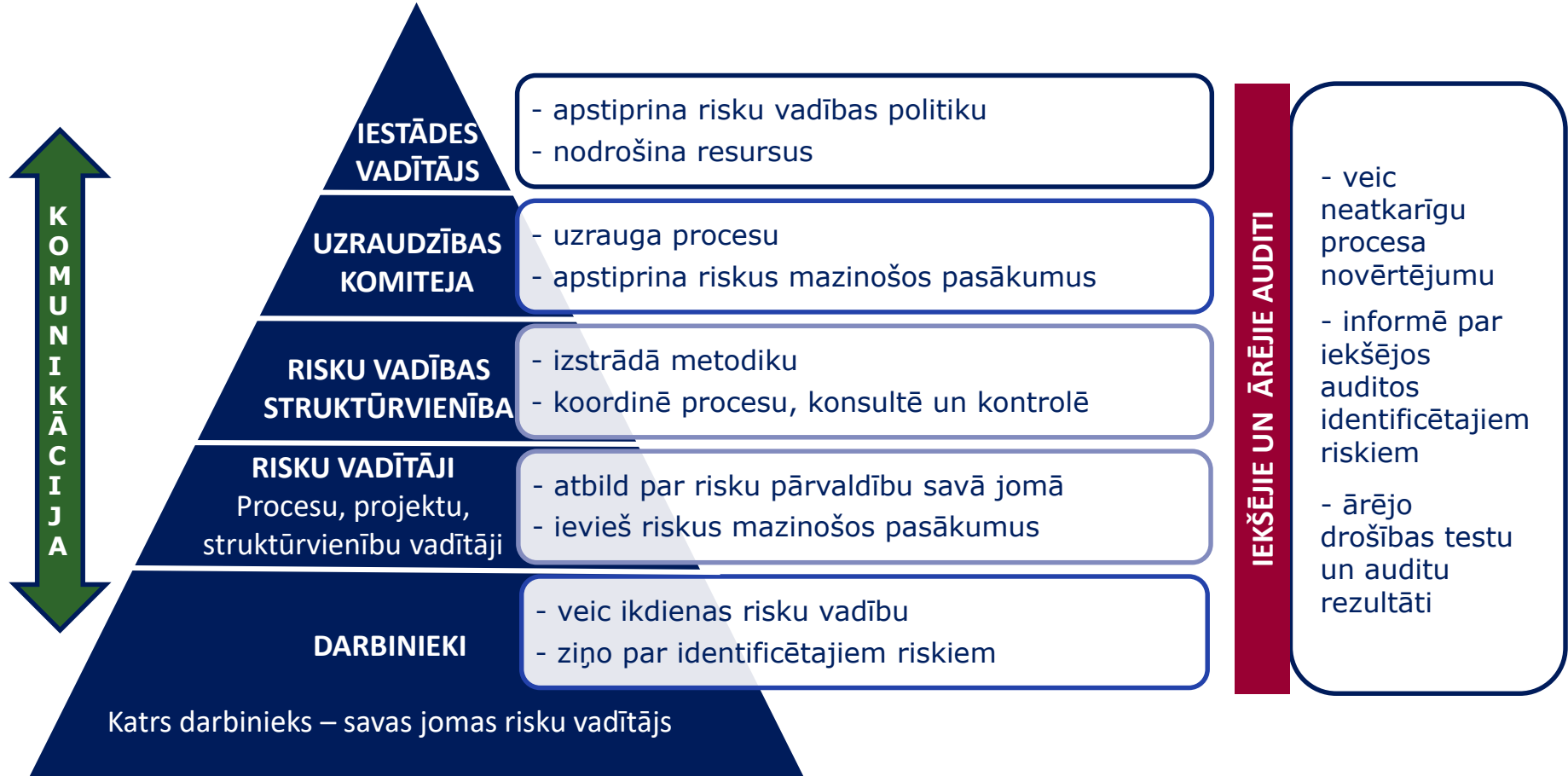

VALSTS KASES DARBĪBAS STRATĒGIJA UN VAJADZĪBAS

Valsts kase

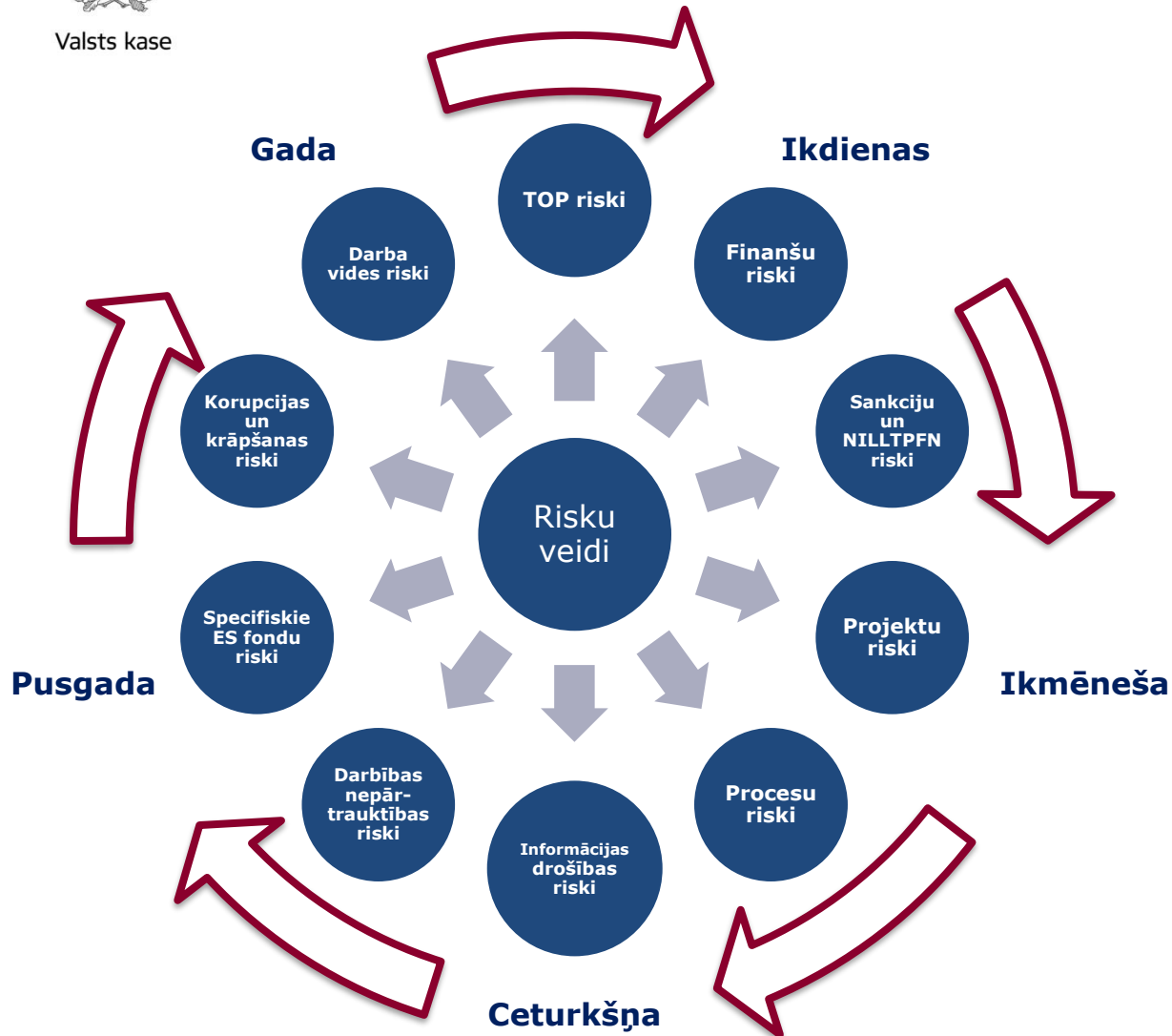
Risku vadības lomas

Valsts kase

Galvenās risku kategorijas un to uzraudzība

Vadības uzraudzība

Resursu
likviditātes
komiteja

Parāda vadības
komiteja

Kredītkomiteja

Kvalitātes un risku
vadības komiteja

Vadības komiteja

Audita komiteja

Krīzes pārvaldības
komiteja

Risku vadības process

Valsts kase

**Risku identificēšana,
analīze un novērtēšana**

**Risku mazinošo pasākumu
noteikšana un ieviešana**

**Uzraudzība un
risku pārvērtēšana**

Krāpšanas mēģinājumi Valsts kases vārdā

- **Riska novērtēšana:**
  - procesa analīze
  - krāpšanas scenāriju izspēle

AUGSTS risks

- **Sekas:**
  - izkrāpti valsts budžeta līdzekļi
  - kaitējums reputācijai
- **Iesaistītie:** risku koordinators, klientu apkalpotāji, norēķinu veicēji

- **Rīcības scenāriji:**
  - klients ir veicis maksājumu - maksājumu izpildes apturēšana
  - krāpniekam ir pieejami klienta autentifikācijas rīki – lietotāja bloķēšana
  - noteikts algoritms tālākai situācijas izpētei un rīcībai

- **Klientu informēšana** un konsultēšana
- Iekšējās **komunikācijas** un saziņas kanālu noteikšana

- Situācijas monitorings
- Krāpšanas mēģinājumu gadījumu fiksēšana
- Vadības informēšana

Drošības pārbaudēs konstatētās ievainojamības

- **Riska novērtēšana:**
  - ievainojamību skenēšana
  - koda pārskatīšana
  - uzbrukumu simulācija

AUGSTI, MĒRENI, ZEMI riski

- **Sekas:**
  - drošības apdraudējumi
- **Iesaistītie:** informācijas drošības vadītājs, IT, drošības testētājs, resursa īpašnieks

- **Noteikti risku mazinošie pasākumi AUGSTIEM un MĒRENIEM riskiem** (piemēram, konfigurācijas pilnveidošana, augstākas prasības piegādātājiem, darbinieku apmācība)

- **Lēmums par ZEMU risku pieņemšanu BEZ risku mazinošo pasākumu noteikšanas**, jo ievainojamības radītajam riskam ir ļoti maza iestāšanās varbūtība vai minimāla ietekme

Periodiska atkārtota testēšana

Valsts kase

Atbilstības risks sankciju un NILLTPFN jomā

Risku ietekme

- Atbalstīta un veicināta **noziedzīga rīcība**
- **Pārkāpti** Latvijas un starptautiskie normatīvie akti
- **Pārtraukta** sadarbība ar sadarbības partneriem
- Maksājumu **neizpilde**
- Nespēja izpildīt **valsts saistības**
- **Valsts reputācijas** riski
- Amatspersonu **kriminālatbildība**

Risku mazinošie pasākumi

- **Normatīvo aktu pilnveide**
  - klientu pienākums veikt sadarbības partneru izpēti
  - Valsts kases tiesības aizturēt maksājumus un prasīt informāciju
- **Līgumsaistību pārskatīšana** – tiesības izslēgt no dalības līguma slēgšanā un atkāpties no līguma izpildes, lauzt līgumu
- **Risku novērtējums** – identificējot augsta riska jomas
- **Iekšējās kontroles sistēmas pilnveide** – kontroļu ieviešana, pienākumu un atbildības deleģēšana, darbinieku apmācība

Organizāciju pienākumi

- «Zini savu klientu» principa piemērošana
  - naudas izcelsmes pārbaude
  - darījumu pamatotība, likumība
- **Sankciju piemērošana**
  - sadarbības neuzsākšana
  - līguma laušana
  - atturēšanās no darījuma veikšanas

Darījumu uzraudzība Valsts kasē

- Klientu izpēte
- Maksājumu skrīnings
- Piekļuve ārvalstu datu bāzēm padziļinātai izpētei
- Informācijas pieprasījumi klientiem
- Sadarbība un informācijas apmaiņa ar kredītiestādēm
- Ziņošana kompetentajām institūcijām

Valsts kase

Risku vadība kā stratēģiskās vadības instruments

Vienlaicīgi īstenojami augstas prioritātes, sarežģīti uzdevumi, Valsts kontroles un audita ieteikumi, klientu pieaugošas prasības pret pakalpojumiem, biznesa un sistēmu analītiķu trūkums darba tirgū, spēja strauji ieviest jaunākās tehnoloģijas un kiberrisku pieaugums

Riski

Resursu vadības riski

Sadarbības partneru riski

Klientu apmierinātības riski

Cilvēkresursu riski

Tehnoloģiju riski

Informācijas drošības riski

